

Številka: Up-519/19-6

Datum: 27. 5. 2019

SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki sta jo vložila Luciano Bettio in Natalja Brulc, oba Komen, ki ju zastopa Odvetniška pisarna Sikirica, d. o. o., Sežana, na seji 27. maja 2019

sklenil:

1. Ustavna pritožba Natalje Brulc zoper sodbo Višjega sodišča v Kopru št. I Cp 569/2017 z dne 22. 5. 2018 v zvezi s sodbo Okrajnega sodišča v Sežani št. P 58/2016 z dne 8. 3. 2017 se zavrže.

2. Ustavna pritožba Luciana Bettia zoper sodbo Višjega sodišča v Kopru št. I Cp 569/2017 z dne 22. 5. 2018 v zvezi s sodbo Okrajnega sodišča v Sežani št. P 58/2016 z dne 8. 3. 2017 se sprejme v obravnavo.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnika sta (skupaj s tretjo tožnico, ki ne vlaga ustavne pritožbe) tožila dobavitelja vode v občini Komen (v nadaljevanju toženec) na plačilo odškodnine za premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki naj bi jim nastala kot posledica odklopa vode na vodovodnem priključku na naslovu Sveto 4, Komen, od 14. 7. 2015 do 5. 11. 2015. Sodišče prve stopnje je zahtevek tožnikov zavrnilo. Upoštevni občinski odlok (v nadaljevanju Odlok) naj bi dovoljeval prekinitev dobave vode uporabniku, če uporabnik upravljalcu vodovoda ne plača računa niti po drugi izstavitvi opomina. Odlok naj bi poleg tega ponovno vzpostavitev dobave vode pogojeval s poravnavo dolgov in plačilom stroškov prekinitve ter ponovne priključitve. Sodišče prve stopnje ugotavlja, da je bila v pogodbenem razmerju s tožencem (kot "lastnica oziroma plačnica odjemnega mesta") le tretja tožnica. Dne 8. 5. 2017, ko je bil poslan opomin pred odklopom, naj bi tretja tožnica tožencu dolgovala 153,38 EUR zapadlih terjatev v zvezi z dobavljeno vodo. Po ugotovitvah sodišča prve stopnje je toženec vodo ponovno priključil šele po tem, ko je tretja tožnica poravnala zapadle dolgove, prvi pritožnik pa plačal stroške odklopa ter ponovnega priklopa in uredil spremembo podatkov na odjemnem mestu tako, da je sam stopil v

pogodbeno razmerje za dobavo vode s tožencem. Sodišče prve stopnje meni, da so bile določbe Odloka tako glede odklopa kot glede ponovnega priklopa vode spoštovane in da toženec ni ravnal protipravno.

2. Višje sodišče je zavrnilo pritožbo zoper prvostopenjsko sodbo. Strinja se, da ravnanje toženca ni bilo protipravno. Pri tem Višje sodišče vzpostavlja določeno razliko med merili presoje za prvega pritožnika in drugo pritožnico na eni strani ter tretjo tožnico na drugi strani. Glede tretje tožnice naj bi v smer potrditve sodbe prve stopnje kazali: dolgotrajno toleriranje neplačevanja računov, opominjanje na neporavnane obveznosti in glede nevarnosti odklopa, postopno naraščanje dolga, reverzibilnost posega, zagotovitev pitne vode drugje, neskrbnost in neodzivnost tretje tožnice, pa tudi dejstvo, da naj ne bi bilo pretirano od nje zahtevati plačila oskrbe z vodo. Za prvega pritožnika in drugo pritožnico pa Višje sodišče poudari, da že po naravi stvari ni mogoče govoriti o protipravnosti ravnanja toženca zaradi golega odklopa odjemnega mesta (v razmerju do njiju). V razmerju do njiju naj bi kvečjemu protipravno ravnala tretja tožnica, ki naj bi povzročila, da je do odklopa sploh prišlo.

3. Pritožnika izpostavljata, da sta bila zaradi neplačanih 153 EUR skoraj štiri mesece brez pitne vode. Povzemata določbe mednarodnih instrumentov, iz katerih naj bi izhajalo, da je pravica dostopa do pitne vode ena temeljnih človekovih pravic. V slovenskem pravnem redu naj bi bila pravica do čiste pitne vode vsebovana v človekovi pravici do osebnega dostojanstva in varnosti iz 34. člena Ustave. Toženec naj bi s prekinitvijo oskrbe s čisto pitno vodo kršil mednarodno pravo, Ustavo ter Uredbo o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 88/12). Pritožnika navajata, da je bil dolg do toženca poravnán neposredno po prekinitvi oskrbe, pa toženec kljub temu, sklicujoč se na neurejeno lastništvo nepremičnine, štiri mesece ni zagotovil ponovne oskrbe.

4. Pritožnika dodajata, da sta v času trajanja odklopa živela v zelo težkih pogojih, ki so ogrožali njuno življenje in zdravje, brez možnosti doseganja osnovnih higienskih in zdravstvenih standardov. Z vodo naj bi se zasilno oskrbovala na bližnjem pokopališču. Zaradi prekinitve dobave vode v stanovanjski objekt naj bi prostori, ki sta jih pritožnika uporabljala za bivanje, izgubili temeljno funkcijo. Življenje v stanovanju, ki ostane brez vode, naj bi bilo praktično nemogoče. Po mnenju pritožnikov tako stanovanje več ne omogoča človeka vrednega in dostojnega življenja.

5. Pritožnika očitata sodišču prve stopnje, da se do zatrjevanih kršitev človekovih pravic ni opredelilo. Izpodbijani sodbi naj bi poleg tega bili arbitrarni in v neskladju s pravico do zdravega življenjskega okolja. Pritožnika trdita, da je večmesečna prekinitvev oskrbe s pitno vodo v okoliščinah primera drastičen in nesorazmeren ukrep, upošteva je zlasti to, da naj bi toženec svoj cilj (poplačilo odprtih terjatev v zanemarljivem znesku) lahko dosegel z izvršbo kot milejšim sredstvom.

6. Vrhovno sodišče je zavrnilo predlog za dopustitev revizije prvega pritožnika. Vrhovno sodišče je štelo, da je druga pritožnica umaknila svoj predlog za dopustitev revizije.

B.

7. Senat je ustavno pritožbo druge pritožnice na podlagi pete alineje prvega odstavka 55.b člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) zavrgel zaradi neizčrpanja pravnih sredstev (1. točka izreka).

8. Senat je ustavno pritožbo prvega pritožnika sprejel v obravnavo (2. točka izreka). O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijanima sodnima odločbama kršene pritožnikove človekove pravice oziroma temeljne svoboščine.

C.

9. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi pete alineje prvega odstavka in drugega odstavka 55.b člena ZUstS v sestavi: predsednik senata dr. Marijan Pavčnik ter člana dr. Dunja Jadek Pensa in dr. Rajko Knez. Sklep je sprejel soglasno.

dr. Marijan Pavčnik
Predsednik senata